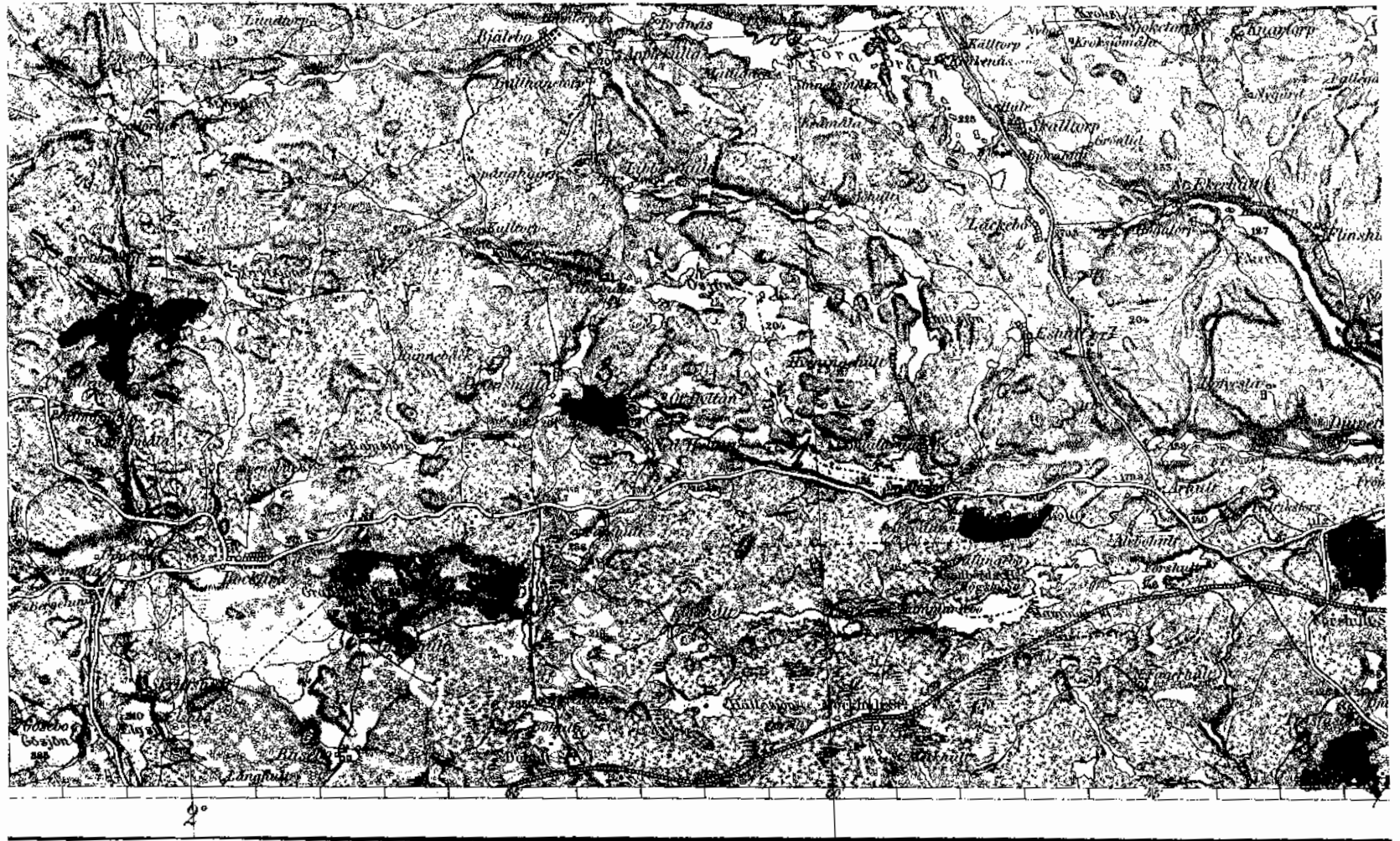

Generalkarta

1. föreliggande förslag / gul färg /
2. med länseunderstöd af allmänna medel utförda arbeten / violett färg /
3. län beviljade men ej lyftade.

Katmar den 2 Juni 1899
Daniel Wedblad

På grund af Konungens Befalningshafvandes i Kalmar län förordnande har under tecken af under åren 1895-1898 verkställt undersökningar rörande uppremsning af Äpplerumän för sänkning af sjön Småtten samt terrälläggning och odling af mark till lögarna och hemmanen Småttaren, Hoveningshult och Århult i Döderhults socken, Strandhåns samt Hållersmåla, Rökars och Hyltan i Morkunda socken, Aspelands härad af Kalmar län och får nu med anledning af de verkställda undersökningarna afgifva följande

Utlåtande

Odlingelägenheterna äro belägna intill sjön Småtten, af hvars vattenstånd de öfversvåmmas och af hvars sänkning genom uppremsning af den från denna sjö rinnande Äpplerumän den ifrågasatta odlingen är beroende. Rörande arbetet har sådant syn som lag om diking och annan afledning af vatten den 30 juni 1879 föreskrifves i ett runn, hvilket synförrättning åt sig tagit laga kraft, utan att missnöje blifvit deremot anmaldt. Bil. D.

Från utlåtandet vid denna synförrättning antages, att sjön Småtten sänkning är beroende af borttagandet af onödigt dam vid sjöns myning, hvilket dam tillhör ett nu nedlaggt vattenverk, tillhörigt Rökars lög och den del af samma lög som kallas Småttbro eller Småttgravn, samt anses äfven tillhöra ett nedanför ofvannämnda nedlagda vattenverk beläget vattenverk, tillhörande egaren af Småttbro,

att i denna hälsam äro insättade älfisken, hvilka arrenderas af egaren till Småttbro och egas af egarne till dammen,

att hälsammen med fisken och upprämningsrätten i sjön Småtten jemte ersättning till Småttbro tillhörigt vattenverk blifvit åsatt en lösen af sammanlagdt 2700 kronor genom mellan vattenrättsägare och de dikningsskyldiga träffad öfverenskomma af den 27 Oktober och den 10 November 1898,

att Småttbro vattenverk skall bibehållas vid 60 centimeters uppr-

dämnings i sjön Småtten, hvilket faller medgifver,

att Applemånen har att afföra vattnet nedanför sjön Småtten från ett område af 7400 hektar, med en vattenquantitet i sekunden vid flod och nedanför sjön af 2,86 kubikmeter och ofvan sjön från ett område af 3530 hektar med en vattenquantitet vid flod af 2,18 kubikmeter i sekunden,

att vattendraget är regleradt på fem särskilda ställen nedanför sjön Småtten, hvarvid dimensionerna, beräknade efter ofrånfordrad vattenmängd, visat sig tillräckliga,

att bottenberedelsen med anledning deraf blifvit bestämd, nedanför sjön Småtten, der bottenlutningen är 0,5:1000, till 4,40 meter i berg med sidodocering 15:1 och 3,00 meter vid sidodocering 1:1,5, och ofvanför sjön Småtten till 2,00 meter med sidodocering 1:1,5 mellan 1 och 11, der bottenlutningen är 0,5:1000, 4,00 meter genom Ryggöl, eller mellan 11 och 12, samt mellan 12 och 17, der lutningen är 2,8:1000, 1,50 meter med sidodocering 1:1,5,

att ett afloppsdikey är planlagt genom mossarna å egorna till Källensmåla, Småttern och Årbult, med en bottenlutning af 0,5:1000 och en bottenbredd af 0,60 meter vid docering 1:1,5 eller 2,00 meter i berg vid docering 15:1,

att lösen för jord till kanaler, jordupplag och för intrång under arbetet ej erläggas i annan mån än att Boelars byamän frikännas från att deltagande för fig. 17 och 18 å kartan, hvilket frikännande motsvarar den tillkommande ersättning,

samt att i lag om dikning uppräknade laga hinder mot företaget af dylika beskaflenhet ej förefinnas, skolandes dock tillätelser begäras till arbetets utförande af Konungens Befallningsbefävalande i Kalmar län jemlikt föreskrifterna i Konungens föresats angående vissa villkor för tillstånd från det allmännas sida till vattenafledning m.m. den 31 december 1879.

Kostnaderna för vattenafledningen och sjösämrningen uppgå till 16460 kronor, deri inberäknadt lösen för vattenverken, hvar till lägges syner kostnader och kostnader för kartor m.m. med 640 kronor eller tillsammans 17100 kronor, såhär till följande kostnadsförelag ————— P. C.

De särskildta back- och tegdiken, som anses nödiga, hafva jemte kostnaderna för odlingen särskildt uträknats, och äro dessa kostnader intagna i kostnadsförslaget till ett belopp af 4460 kronor.

Förening är om arbetets utförande träffad mellan samtliga säljare som få af företaget mytta. Dockora hyamän, hvilka dels äro frileanda från deltagande, dels hafva den andel af sjöbotten, der ingen förbättring kan påräknas, hafva icke undertecknat föreningen - se 520 protokollet.

Fördomänen består af väl kultiverad dyj jord på sand eller på en del af Århuuts egor af mera torfartad dyj på sand, och finnes djupet angifvet å hvarje figur i uträkningslängden vid den lags synförklaringen. Jorden är i allmänhet af godartad beskaffenhet, dock ej fullt så godartad i Århuuts mosse, der öfver lagret är till ett djup af 30 à 40 centimeter något hirtmosblandadt.

I sitt nuvarande skick äro uteslutande carices och är valden till stor del föderfrad af det uppdamvade vattnet, som står på ångmarkerna största delen af sommaren. Århuuts mosse är beväxten med många tallar och tufter af hirtmossa. Markerna lemna således i sitt nuvarande skick ringa utbytte i skörd, vissa är till och med intet, men komma att efter torrläggning och odling öfvergå till god åkerjord.

Vattenaflednings- och afdämningsarbetet afser således ordning af all i uträkningslängden upptagen mark, af hvilken sökandene disponera af den odlingsbara marken 49 hektar 14,6 ar och icke sökande 3 hektar 78,1 ar, hvilka dock icke skola i arbetet deltaga, då de upplåta jord utan ersättning, samt af sjöbotten sökandene 36 hektar 10,4 ar och icke sökande 9 hektar 49,7 ar, hvilka skola, på grund af dess bergiga och steniga beskaffenhet, dock icke anses kunna vinna någon förbättring. På grund deraf kan anses, att sökandene ega all jord som få af företaget mytta, detta så mycket mera som alla de beräknade kostnaderna få af sökandene utbetalas.

Odlingsarbetet bedrives med plöjning och harfning på all

jord med undantag af Årbults mosse, der rotbrøytning og brædning skal
eget rum. Brædning bør ikke eget rum i anden mån åvati å Årbults mos-
se røtter og tufor oppbrænnas utan ått brænna sjelfa jorden.

Till gødning af de nyvunnne ålerarne föreslås 400 kilogram
tomasfosfat eller 300 kilogram superfosfat samt 400 kilogram kalcit jemte
litea mycket kalle per hektar, docke bör å Årbults mosse användas 600 kilo-
gram kalcit och kalle med förut anford quantitet fosforegødning.

Efter första upptagandet användes värmd, svart tartarisk
plymkräfs, under några år, till dess jorden något multrat, hvarefter
jorden lägges i samband med gårdarnes öfriga mossodlingar. För åstad-
kommande af gräsvalde bör ympas för betöfver, och sker ympningen ge-
nom påförande af jord från betöfverbärande jord 800 å 900 kilogram per
hektar.

Prætt för arbetets utförande är beskifvet i det i red regne-
förättningen afgifra tillståndet. Till arbetets utförande föreslås en
tid af åtta år, deraf tre till vattenaflednings- och afdelningsarbetet
enligt följande

Arbetsplan

Under första året

Lösen af vattenkraften och uppodämningsrätt	kr: 2700.-
Förädlingskostnader och leator m.m.	" 640.-
a) Ån nedanför sjön Småtten N ^o 0-12 med bro	" 6427,50
Tillägges för oförutsedda utgifter m.m.	" <u>642,50</u> 10410-

Under andra året

a) Ån genom sjön Småtten a-1	" 934,25
Tillägges för oförutsedda häändelser	" 95,75
b) Apprimering oöfranför sjön Småtten	" <u>2980-</u> 4010-

Under tredje året

c) Livviken genom Årbult	" <u>2680-</u> 2680-
--------------------------	----------------------

Under fjärde t. v. m. åttonde åren

Jordbæring	kr. 2277,52
Odling	„ 1965,84
Tillægges for afvandedda handelsen	216,64 4460,-
Summa kroner	21560,-

I mæketen hafva följande företag erhållit länunderstö^d af allmänna medel:

- 1) Sänkning af Skorpets-, Sandshults- och Justasjöarne och torrläggning af mark till Sandshult m. fl. i Döderhults och Fisersjö socknar,
- 2) Sänkning af Lyttelön och torrläggning af mark till Ingabo, Rökars mfl. i Mörlands socken,
- 3) Sänkning af Apperumån och torrläggning af mark till Lörvik m. fl. i Döderhults,
- 4) Sänkning af Apperumån och torrläggning af mark till Lransmås, Hylta m. fl. i Mörlands socken,
- 5) Sänkning af Apperumån och torrläggning af mark till Småtorum, Rökars mfl. i Mörlands och Döderhults socknar,
- 6) Sänkning af Apperumån och torrläggning af mark till Lagmansgrann mfl. i Döderhults socken,
- 7) Sänkning af Lransjön och torrläggning af mark till Rökars mfl. i Mörlands och Högskä socknar.

Då den förbättring, som uppkommer genom vattenafledning, afdikning och odling af dessa marker, uppgår till 24456 kronor 77 öre, men kostnaderna för arbetet till 21560 kronor, och således jordförbättringen af de odlingsbara markerna med 2896 kronor 77 öre öfverstiger de beräknade kostnaderna, hvartill kommer de annu blott approximativt beräknade sjöbottnarnas förbättring, tillstypets företags utförande och föreslås företaget till erhållande af ett länunderstöd från odlingsfonden af 17100 kronor, eller den summa som skall af läneshandelen bekostas.

Vid ansökanen om länunderstöd jagas detta betän-

kanse med karter, Konungens Befallningshafvandes i Kalmar län utsläp
 rörande tillåtelse till arbetets utförande samt handlingarne från styrelseförvalt-
 ningen, och lämnar, om handlingarne till Konungens Befallningshafvande i
 Kalmar län inlämnas, denna myndighet draga försorg om handlingarnes
 afseende till vederbörande myndighet.

Kalmar den 2/februari 1899

Daniel Wedblad.

Bil. A.

Tabell

	Hela afdelnings om- rådet		Läns öfverstyrelsens andel	
	areal hektar	värde kronor	areal hektar	värde kronor
I sitt vid undersökningen befintliga till- stånd utgöres delnings området af				
Åker	—	—	—	—
Äng och odlingsmark	52 92,7	7737 72	49 14,6	7359 62
Annan jord jemte sjöbotter	45 60,1	94 81	36 10,4	87 21
Summa	98 52,8	7832 53	85 25,0	7446 83
Genom de föreslagna arbetenas utförande förändras samman området till:				
Åker / förbättras genom tomläggning /	—	—	—	—
„ / (förut äng eller odlingsmark) /	52 92,7	32194 49	49 14,6	31060 19
Äng / förbättras genom tomläggning /	—	—	—	—
„ / nybildad /	34 42,0	1806 31	32 71,0	1722 71
Annan jord / nybildad eller förbättras /	11 37,1	—	3 39,4	—
Summa	98 52,8	34000 80	85 25,0	32782 90

¹⁾ Sjöbotternas, approximativt uppskattade till 50 kronors förbättring per hektar, äro beräknade
 af skeddlig uppskattning enligt lag om delning. Kalmar den 2/februari 1899

Daniel Wedblad

th- Beskrifning och värderingslängd öfver vattenrättens mark, tillhörande nedanstående länsö-
kandens tillhöriga hemman.

Hemmanets		Hemmans och lägenhetens samt innehafvares namn nr. nr.	A - r - e - a - l.				Jordförbättringens värde genom af-dikningen		Jordförbättringens värde genom odlingen	
nummer	ment		åker	Äng, som kommer att såsom äng betraktas	Förordning förordning äng och odlingens mark	Annars mark	å den till odling förordningens mark	å öfrig mark	Ima delat på ha	å hemmanet eller lägenheten
<u>Småttätern.</u>										
1	3/36	C. J. Wijkman			1 89,5			731 55	100	189 50
1	1/14	N. P. Svensson			1 89,6			740 75	100	189 60
<u>Höveningehult</u>										
2	3/4	Statsverket: arrendator Abel Petter Svensson			4 05,8			1363 94	100	405 80
<u>Äskult</u>										
1	3/16	A. Nilsson			1 36,7			409 68	140	191 38
1	3/16	Carl Olofsons Storbhus			5 55,4			1267 77	190	1055 26
1	3/16	C. P. Jönsson 1/4 med 3 hans yngre barn 3/16 mil)			4 49,4			1358 59	150	674 10
<u>Hillersmåla</u>										
1	1/16	N. A. Nilsson			6 54,1			2616 40	100	654 10
Landvinningar i sjön Småttätern till Småttätern, Höveningehult och Hillersmåla						9 49,0		474 50		
<u>Flyttan</u>										
1	1/4	C. Ossian Petersson			8 08,2			3153 50	150	1212 30
1	1/8	P. J. Johansson			4 12,0			1390 30	120	494 40
1	1/8	C. J. Johansson			4 37,1			1748 40	150	655 65
1	1/6	Adolf Olofsons Storbhus			5 63,3			2092 80	100	563 30
1	1/6	N. J. Nilsson			0 13,0			26 -	100	13 -
1	1/6	Carl Fr. Nilsson			1 00,5			402 -	100	100 50
Landvinning i Småttätern						18 85,1		737 85		
och i Byggnad						8 46,3		423 15		
<u>Summa</u>					49 14,6	36 10,4	17301 68	1635 50		6398 89
Approximativt, beräknat af slutlig uppskattning. Valmar den 2 februari 1899. Daniel Wijkman										

Lage Plein.	Längd i meter	Arbete, jordmän m.m.	Antal	à	Kostnad kr. p.	Summa kr. p.
<u>A. Gemensam dikenning</u>						
<u>af Nedanför och igenom djön Småtten / A-B.</u>						
0-1	45	bergsprängning	klbm	312-	3,50	1092 -
- -	320	schaktning: dig pinnar	,	600-	0,30	180 ,
- -	- -					
I-II	40	bergsprängning	,	463	3,50	1620 50
II-III	20	pinnar	,	224-	3,50	777 -
III-IV	20	pinnar	,	175-	3,50	612 50
IV-V	30	pinnar	,	201-	3,50	703 50
- -	- -	schaktning: pinnar	,	50-	0,70	35 -
V-VI	190	dyjor på pinnar	,	1150	0,50	575 -
VI-VII	10	bergsprängning	,	52-	3,50	182 -
VII-VIII	30	pinnar	,	100-	3,50	350 -
<u>Landsvägerna vid N-II</u>						300 -
a-f	448	schaktning: dig	,	786	0,25	196 50
- -	- -	pinnar	,	262	1-	262 -
f-1	465	dig	,	955	0,25	238 75
- -	- -	pinnar	,	237	1-	237 -
Dambyggnad vid dyngningen						100 -
För tillsyn, redskap och oförutsedda händelser						
tillägges c:a 10 % af ofvannämdes kostnad						738 25
Lösen af vattenkräften och uppdrämningsrätt						737 25
enligt derom träffade köpeaftal						2700 -
Summa kronor						10800 -
<u>af Afgränsningen öfverför djön Småtten / B-C /</u>						
1-5	340	schaktning: dyjord	klbm	2778-	0,20	555 60
Transport.						